

Koorts bij het kind

Koorts, op zich verre van een ziekte, is evenwel een duidelijk alarmsysteem van ons organisme. In afwachting van een geneesheer, die alleen bevoegd is om te ontdekken wat er achter deze koorts schuilgaat, kan u hierna enkele raadgevingen en verklaringen vinden om uw kind zo goed mogelijk te helpen.

KOORTS, VRIEND OF VIJAND?

Over het algemeen komt koorts bij het kind voor bij virale (mazelen, rubella, enz.) of bacteriële (meningitis, otitis, urineweginfecties enz.) infecties. Indien een microbe in het organisme penetreert, veroorzaakt ze een ontstekingsreactie, een teken van de weerstand van ons organisme. Deze reactie is het resultaat van de vrijstelling van verschillende stoffen; één ervan, het interleukine I, werkt in op de lichaamsthermostaat door een temperatuurstijging te veroorzaken. En zo ontstaat koorts. Deze zal ons organisme op twee wijzen verdedigen:

1. De koorts zal de vermenigvuldiging van de virussen of bacteriën afremmen want deze zijn zeer gevoelig voor – zelfs kleine – temperatuurstijgingen.

2. De koorts zal **de migratie** van witte bloedcellen naar de infectieplaats **versnellen**. Deze witte bloedcellen zijn de soldaten van een groot leger dat de infectie moet bestrijden. Bovendien zal de koorts **hun agressiviteit** in de strijd sterk **verhogen**.

Vergeten we niet dat voor de opkomst van de antibiotica, enkel de koorts, de kracht van het individu en het geluk toelieten om de meest dramatische epidemieën te overwinnen (pest, cholera, griep enz.). Koorts is dus één van de meest waardevolle bondgenoten voor een goede verdediging van het organisme. Men moet ze dus niet vrezen. Nochtans, elke medaille heeft een keerzijde: het is beter de koorts niet te sterk te laten stijgen maar de oorzaak ervan te identificeren en ze te behandelen.

KOORTS: GROTE TEMPERAATUUR-SCHOMMELINGEN VERMIJDEN

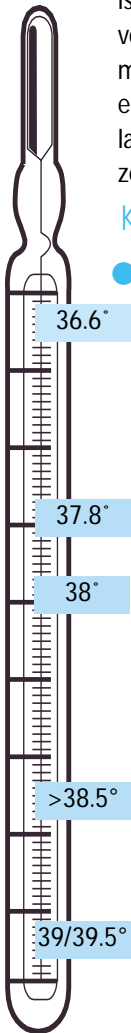
Een magisch cijfer dat echter aan heel wat schommelingen onderhevig is, net zoals elk natuurfenomeen. Het gaat enkel om een referentie. Schommelingen overdag kunnen voorkomen tussen 5 en 9 maand, waarbij de temperaturen normaal hoger liggen aan het eind van de dag.

De normale temperatuur voor een pasgeborene tot 1 maand.

De normale temperatuur bij het kind aan het eind van de namiddag, na een fysieke activiteit, een warme maaltijd of een bad. Indien men de infectieuze toestanden buiten beschouwing laat, blijft deze temperatuur binnen de normale fysiologische grenzen en is ze zonder gevaar.

De ervaring bevestigt dat dit de drempel is vanaf dewelke men spreekt van koorts bij het kind. Het is belangrijk de oorzaak ervan op te sporen en ze zo snel mogelijk te behandelen.

Vanaf deze drempel gaat men ervan uit dat het gaat om hoge koorts en dat er een potentieel risico bestaat op stuipen, een neurologisch probleem dat kan voorkomen bij kinderen tussen 3 maand en 5 jaar en waarvan de frequentie ondanks alles laag ligt (2 à 5%).

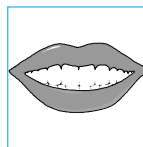
WAAR DE TEMPERAATUUR METEN?

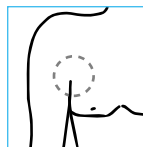
Het oor De auriculare thermometer is momenteel het meest zekere instrument om een temperatuur te bekomen die de realiteit zo dicht mogelijk benadert. Hij is eenvoudig in gebruik en niet onderhevig aan externe schommelingen. Deze methode heeft bovendien mooie toekomstperspectieven en zal wellicht de klassieke kwikthermometer verdringen omwille van de bescherming van het milieu tegen de gevaren van kwik.

De anus Een goede methode want weinig beïnvloed door externe schommelingen. Enig probleem: deze methode reageert traag in geval van een snelle temperatuurstijging.

De mond 0.3 à 0.6°C lager dan de rectale temperatuur; ondergaat externe invloeden die gemakkelijk te vermijden zijn (koude of warme dranken).

De oksel De meest trage en minst betrouwbare methode, want zij is direct beïnvloed door de manier van aanbrengen, alsook door externe factoren.

De hand De hand op het voorhoofd leggen is te verwerpen want dit geeft geen enkele exacte cijferwaarde.

Gemiddelde metingstijd met de thermometer:
van 3 tot 5 minuten (behalve voor de auriculare thermometer)

ENKELE RAADGEVINGEN OM DE "FEVER PHOBIA" TE VERMIJDEN"

1. Het kind niet teveel dekken
2. Het kind in een frisse ruimte leggen (+/- 20°C)
3. Het veel laten drinken, maar in kleine hoeveelheden om zo snel mogelijk het verlies via transpiratie te compenseren. Bovendien is het een middel om de temperatuur te doen dalen.
4. Boven de 39°C, het kind gedurende 10 minuten een lauw bad geven (2° lager dan zijn lichaamstemperatuur op dat moment) of het dekken met vochtige, frisse lakens die regelmatig ververs worden.

Pijn en het kind

Het is nog niet zo lang geleden dat pijn bij het kind werd miskend onder het voorwendsel dat het kind ongevoelig zou zijn voor pijn omdat de sensoriele banen pas na vele jaren tot volledige ontwikkeling komen. Deze absurde theorie leidde tot excessen zoals chirurgische ingrepen zonder de toediening van analgetica.

Gelukkig maar werd de behandeling van pijn zowel bij de volwassene als bij het kind een prioriteit van de volksgezondheid; hierdoor nam de interesse toe voor de diagnose en behandeling van pijn bij de allerkleinsten onder ons.

PIJN BIJ HET KIND IS EEN REALITEIT

Wil men de pijn bij het kind begrijpen – die anders is dan pijn bij een volwassene die in staat is om ze onder woorden te brengen –, dan zijn volharding, doorzicht en vooral geduld vereist. De pasgeborene is inderdaad niet in staat om zich uit te drukken en het kind brengt, tot de leeftijd van 5 à 6 jaar, zijn gevoelens moeilijk onder woorden. Ziehier enkele raadgevingen om de pijn op te sporen bij een klein kind dat zegt "ai, mama" of dat weent zonder enige duidelijke reden.

1. De pijnklachten steeds ernstig nemen.
2. Het kind observeren. U kent uw kind, zijn gewoonten, zijn gedrag. De pijn zal zijn gewoonten duidelijk wijzigen. Wees attent op verschillende zaken:

A. De pijn wijzigt de lichaamsexpressie van het kind.

- Het kind **vermijdt** bepaalde **houdingen**.
- Het kind **neemt** een bijzondere, voor hem **abnormale houding aan**.
- Het kind **vermijdt** om een deel van zijn lichaam te **bewegen** of te **gebruiken**.
- Het kind **vermijdt** systematisch het **contact** met de pijnlijke lichaamszone.

B. De pijn wijzigt het gedrag van het kind.

- **Verstoorde slaap**
- **Gebrek aan eetlust**
- Het kind is **in zichzelf gekeerd**: het speelt niet, het interesseert zich aan niets, het is abnormaal kalm. Een dergelijke evolutie komt voor bij intense en langdurige pijn.

C. De pijn wijzigt de bewuste expressie van het kind.

Bij de pasgeborene en de zuigeling zijn de (permanente of periodieke) emotionele tekens – of ze al dan niet te kalmeren zijn met een knuffel – belangrijke elementen die toelaten om te oordelen over het bestaan en de intensiteit van de pijn.

3. **Steeds een geneesheer consulteren vooral indien de oorzaak van de pijn u niet duidelijk is, of indien de pijn blijft aanhouden.**

